

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 20 Αυγούστου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κα Σοφία
Ζαχαράκη

Θέμα: «Πρόδηλη ανάγκη θέσπισης ενιαίων ενδυματολογικών κανόνων στους μαθητές και μαθήτριες των Γυμνασίων και Λυκείων της χώρας»

Το ζήτημα της ενδυματολογικής εμφάνισης των μαθητών και μαθητριών του σύγχρονου Ελληνικού σχολείου, αν και μπορεί να ωχριά μπροστά στα προβλήματα συμπεριφοράς, εκφοβισμού και ενίοτε ωμής βίας που εκδηλώνονται μαζικά το τελευταίο χρονικό διάστημα, τόσο σε ενδοσχολικά όσο και σε εξωσχολικά περιβάλλοντα, ωστόσο, δεν έχει πάψει ποτέ να απασχολεί την εκπαιδευτική κοινότητα και ειδικά τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς, αλλά και την ίδια την πολιτεία.

Η ευπρέπεια και το στιλιστικό «μέτρο» μπαίνουν νομοτελειακά στο μικροσκόπιο της εξέτασης, ενώ οι μαθητές εμφανίζονται σκεπτικοί ως προς το ερώτημα: ποιο ένδυμα τελικά είναι κατάλληλο, προβλεπόμενο και συμβατό με το σχολικό περιβάλλον και ποιο όχι;

Η ανεξέλεγκτη χρήση της ακραίας μόδας και του μιμητισμού, οδηγεί συχνά σε φαινόμενα που δεν συνάδουν με το χαρακτήρα και την αποστολή του σχολείου, αφού δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις όπου μαθητές (και κυρίως μαθήτριες) Γυμνασίου και Λυκείου προσέρχονται στο σχολείο με υπερβολικά κοντές φούστες και «σορτς», έντονο μακιγιάζ και ξυρισμένα μαλλιά (ενίοτε χρωματιστά βαμμένα), καθώς και εξόχως αποκαλυπτικά και προκλητικά μπλουζάκια, δημιουργώντας δικαιολογημένες

αντιδράσεις γονέων και καθηγητών, αφού δυσχεραίνεται σημαντικά το παιδαγωγικό κλίμα και η εκπαιδευτική διαδικασία.

Είναι γνωστό ότι σε άλλες χώρες υπάρχουν συστήματα όπου οι σχολικές στολές είναι βαθιά ενσωματωμένες στο εκπαιδευτικό σύστημα και εξυπηρετούν σαφείς παιδαγωγικούς και κοινωνικούς σκοπούς. Σε αυτά τα πλαίσια, η στολή δεν είναι απλώς ένα ένδυμα, αλλά ένα εργαλείο για την προώθηση της πειθαρχίας, της σχολικής ταυτότητας και της κοινωνικής ισότητας (π.χ. Ηνωμένο Βασίλειο, Ιαπωνία). Επίσης στην Ελλάδα, ενώ στα δημόσια σχολεία δεν υπάρχουν στολές, πολλά ιδιωτικά σχολεία τις υιοθετούν για τους λόγους που πράττουν το ίδιο τα αντίστοιχα δημόσια και ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα των ανωτέρω ξένων χωρών.

Πιο συγκεκριμένα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, η σχολική στολή αποτελεί μια καθιερωμένη πρακτική σε πάνω από το 90% των σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τόσο στα δημόσια όσο και στα ιδιωτικά ιδρύματα. Η πρακτική αυτή δεν επιβάλλεται από έναν ενιαίο εθνικό νόμο, αλλά αποτελεί μια πολιτική που ενθαρρύνεται έντονα από το Υπουργείο Παιδείας. Η φιλοσοφία που διέπει αυτή την πολιτική, όπως διατυπώνεται από την κυβέρνηση και τα ίδια τα σχολεία, είναι ότι οι στολές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην προώθηση του ήθους του σχολείου, στην παροχή μιας αίσθησης του ανήκειν και ταυτότητας, και στη διαμόρφωση του κατάλληλου κλίματος για την εκπαίδευση.

Πρόσθετα οφέλη που αναφέρονται περιλαμβάνουν τη μείωση της πίεσης από τους συνομηλίκους που σχετίζεται με τη ακραία μόδα, την ελαχιστοποίηση αισθημάτων ανισότητας μεταξύ των μαθητών για οικονομικούς λόγους και τη βελτίωση της συμπεριφοράς των μαθητών μέσω της καλλιέργειας της αίσθησης ότι εκπροσωπούν τη σχολική τους κοινότητα. Η παράδοση αυτή έχει τις ρίζες της στον 13ο αιώνα και εξελίχθηκε σημαντικά μέχρι σήμερα. Η τυπική στολή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης περιλαμβάνει σακάκι (blazer) και γραβάτα στα χρώματα του σχολείου, συχνά με το έμβλημά του.

Στην Ιαπωνία, οι σχολικές στολές αποτελούν ένα καθιερωμένο χαρακτηριστικό των γυμνασίων και των λυκείων της χώρας. Η εισαγωγή τους στα τέλη του 19ου αιώνα αποτέλεσε μέρος του εκσυγχρονισμού της Ιαπωνίας. Η σχολική στολή στην Ιαπωνία είναι ένα ισχυρό σύμβολο των νεότητας και συχνά φοριέται με περηφάνια και εκτός των σχολικών ωρών. Κατέχει νοσταλγική αξία για τους ενήλικες και θεωρείται

κεντρικό στοιχείο της Ιαπωνικής κουλτούρας. Όμως, πέρα από την ίδια τη στολή, τα Ιαπωνικά σχολεία επιβάλλουν έναν αυστηρό, άγραφο, κώδικα προσωπικής εμφάνισης. Οι κανόνες του κώδικα αυτού, ρυθμίζουν κάθε πτυχή της εμφάνισης ενός μαθητή με αξιοσημείωτη λεπτομέρεια. Η βαφή των μαλλιών απαγορεύεται αυστηρά, και τα μαλλιά πρέπει να έχουν φυσικό χρώμα. Για τα κορίτσια, τα μακριά μαλλιά πρέπει να είναι δεμένα, ενώ ορισμένα σχολεία ρυθμίζουν ακόμη και το μήκος και το στυλ τους. Το μακιγιάζ, το βερνίκι νυχιών, τα piercing και τα υπερβολικά αξεσουάρ μαλλιών απαγορεύονται κατηγορηματικά.

Το Ιαπωνικό σύστημα παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον επειδή η ρύθμιση της εξωτερικής εμφάνισης συνυπάρχει με την απροθυμία για τη χρήση επίσημων, τιμωρητικών μέτρων. Η πραγματική πειθαρχική δύναμη δεν προέρχεται από ένα ιεραρχικό σύστημα ποινών, αλλά από την κοινωνική πίεση και τη σημασία της ομάδας. Το να ξεχωρίσει κανείς αρνητικά ή να ντροπιαστεί δημοσίως αποτελεί ισχυρό αποτρεπτικό παράγοντα. Το σύστημα βασίζεται στη διδασκαλία της υπευθυνότητας, η οποία ενσαρκώνεται στον τρόπο λειτουργίας του. Η πειθαρχία επιτυγχάνεται όχι μέσω ενός εξωτερικού τιμωρητικού πλαισίου, αλλά μέσω της εσωτερίκευσης της συλλογικής ευθύνης και της ισχυρής δύναμης της κοινωνικής συμμόρφωσης.

Στα Ελληνικά ιδιωτικά σχολεία, η φιλοσοφία της στολής είναι ότι αυτή διασφαλίζει την ασφάλεια και την ταυτότητα των μαθητών, καλλιεργεί το σχολικό πνεύμα και την ισότητα, εξαλείφει τις κοινωνικές διακρίσεις και εστιάζει τους μαθητές στη μάθηση. Αυτή η φιλοσοφία είναι όμοια με αυτή των σχολείων του Ηνωμένου Βασιλείου.

Τα παραπάνω, αποδεικνύουν ότι το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιαπωνία, καθώς και τα Ελληνικά ιδιωτικά σχολεία μπορούν να εξελίσσονται, να εκσυγχρονίζονται και ταυτοχρόνως να τηρούν τις παραδόσεις τους, παράγων σημαντικός στην διατήρηση της ταυτότητας ενός Έθνους και ενός Κράτους.

Δεν θα μπορούσε άραγε και η πατρίδα μας να εξελίσσεται, να εκσυγχρονίζεται και να τηρεί τις παραδόσεις της ενώ θα διατηρεί την ταυτότητά της, προστατεύοντας ταυτοχρόνως τους νέους της?

Στην Ελλάδα, η καθιέρωση μιας απλής σχολικής στολής - η οποία ειρήσθω εν παρόδω μπορεί να αποτελείται από μία φόρμα/παντελόνι και ένα μπλουζάκι τύπου

«φούτερ» για το χειμώνα ή ένα κοντομάνικο «T-shirt» για το καλοκαίρι - μπορεί να συμβάλλει ανασταλτικά στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των μαθητών που παρουσιάστηκαν στην αρχή. Εξάλλου, η καθιέρωση μιας σχολικής στολής (ανεπίσημης ή/και επίσημης), διασφαλίζει πρωτίστως την ομοιομορφία μεταξύ των μαθητών, αφού άπαντες παρουσιάζονται ομοίως ντυμένοι ανεξάρτητα από την οικονομική τους δυνατότητα ή τις προσωπικές και στιλιστικές τους επιλογές και δευτερευόντως προάγει την πειθαρχία και το σεβασμό στο χώρο του σχολείου, ο κάθε μαθητής του οποίου οφείλει να παραμένει εστιασμένος στη γνώση και όχι στην επίδειξη προκλητικών στοιχείων της εξωτερικής εμφάνισης, ακριβώς όπως συμβαίνει στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιαπωνία και στα Ελληνικά ιδιωτικά σχολεία.

Επιπλέον, η καθιέρωση μιας ομοιόμορφης σχολικής στολής, πέραν του γεγονότος ότι καλλιεργεί πνεύμα ενότητας και ομοψυχίας μεταξύ της μαθητικής κοινότητας, λειτουργεί ευεργετικά προς τους γονείς και κηδεμόνες, οι οποίοι δεν θα επιβαρύνονται πλέον με το καθημερινό άγχος αγοράς ποικίλων ενδυμάτων για τα τέκνα τους, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τη συγκράτηση των εξόδων του μέσου οικογενειακού προϋπολογισμού.

Με βάση τα παραπάνω, καθίσταται σαφές ό,τι η εφαρμογή μιας σχολικής στολής και κόμης για όλους τους μαθητές, όχι μόνο δεν αποτελεί αναχρονιστικό και πεπαλαιωμένο κατάλοιπο μιας άλλης εποχής, αλλά απεναντίας μπορεί να θεωρηθεί ως επιβεβλημένο μέσο για τη διατήρηση της σοβαρότητας και της παιδαγωγικής ομαλότητας μέσα στο χώρο της σχολικής μονάδας.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Σκοπεύετε να διερευνήσετε τη δυνατότητα υποχρεωτικής εφαρμογής μιας καθημερινής, άνετης και μοντέρνας συνάμα σχολικής ενδυμασίας, η οποία θα προσφέρεται δωρεάν από το κράτος, θα είναι συμβατή και κατάλληλη με το μαθητικό περιβάλλον και θα προάγει τον αμοιβαίο μαθητικό σεβασμό, τις Ελληνικές και Χριστιανικές παραδόσεις και ήθος και την ορθή διαπαιδαγώγηση των νεαρών και εφήβων μας;
2. Μήπως η Ελληνική κοινωνία (και κατά συνέπεια η σχολική εκπαίδευση) πρέπει να στραφεί σε μια παραδοσιακή και συντηρητική οδό, ενώ θα εξελίσσεται και θα εκσυγχρονίζεται όπως το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιαπωνία, μιας και η σημερινή κατάσταση της ανεξέλεγκτης, ηθικής και κοινωνικής «απελευθέρωσης», στο όνομα

μιας προοδευτικής - δήθεν - αντίληψης, οδηγεί τελικά σε πλήρη αμετροέπεια και ασυδοσία, ένα βήμα δηλαδή πριν την ολοκληρωτική παρακμή;

Ο Ερωτών

Αθανάσιος Χαλκιάς
Ανεξάρτητος Βουλευτής
Α' Αθήνας